

O programu

| | |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Ime programa: | SPECIALNO PEDAGOŠKO IZPOPOLNJEVANJE ZA UČITELJE OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI |
| Vrsta programa: | Študijski program za izpopolnjevanje |
| Trajanje študija: | 1 leto |
| Število kreditnih točk (ECTS) | 60 |

Temeljni cilji programa

Temeljni cilj programa za izpopolnjevanje *Specialno pedagoško izpopolnjevanje za učitelje otrok s posebnimi potrebami* je oblikovati strokovnjaka, ki bo poleg kompetenc, ki jih je pridobil v času pedagoškega študija, obvladal še osnovna teoretična in praktična znanja s področja prepoznavanja in dela z otroki, ki zaradi različnih vzrokov potrebujejo posebno skrb in podporo pri vključevanju v učno vzgojni proces.

Program izpopolnjevanja je namenjen usposabljanju kandidatov za delo z otroki z različnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, pri čemer so v ospredju metode ali specialne didaktike dela z otroki s posebnimi potrebami:

- metode dela z otroki in mladostniki z učnimi težavami,
- s čustvenimi in vedenjskimi težavami ali motnjami,
- z nadarjenostjo in talentiranostjo ter dvojno izjemnimi,
- z dolgotrajno ali kronično boleznijo,
- z gluhosto in naglušnostjo,
- s komunikacijskimi in govorno-jezikovnimi motnjami,
- z gibalno oviranostjo,
- z avtizmom,
- s slepoto in slabovidnostjo,
- motnjami v duševnem razvoju in
- z motnjami pozornosti/hiperaktivnostjo (ADHD/ADD).

Temeljni cilji programa so izobraziti široko usposobljenega strokovnjaka, ki bo:

- razumel in se zavzemal za vključevanje vseh, ne le nekaterih ali večine;
- prepoznal razvojne značilnosti in potrebe otrok ki smo jih posebej navedli;
- sodeloval pri pripravi individualiziranega učnega programa in organizaciji prilagoditev v procesu vzgoje in izobraževanja za navedene otroke iz ranljivih skupin ter otroke s posebnimi potrebami;
- zmožel starše otrok motivirati za sodelovanje v procesu krepitve pomoči in podpore;
- načrtoval, usmerjal, izvajal ter reflektiral in evalviriral poučevanje otrok s posebnimi potrebami;
- sposoben oblikovati inkluzivno in družbeno okolje v smislu priznavanja in odzivanja na različnosti vseh udeležencev;
- razvijal občutljivost za sprejemanje različnosti in odpravljanje vseh ovir pri uresničevanju enakih možnosti za vse udeležence v smislu interdisciplinarnosti in celovite obravnave udeležencev;
- razvijal pozitivna in visoka pričakovanja do vseh otrok in se pri tem zavedal osebne profesionalne odgovornosti do otrok s PP in nadarjenih / dvojno izjemnih otrok;
- izpostavil pomen vseživljenjskega profesionalnega in osebnostnega razvoja otrok s PP;
- zmožen v sebi razviti reflektivnega in rezilientnega strokovnjaka sposobnega kritičnega razmišljanja, ki se bo osebno in profesionalno razvijal.

Program je prvenstveno namenjen že zaposlenim strokovnjakom na področju vzgoje in izobraževanja za poglobljanje teoretičnega znanja s področja posebnih potreb ter inkluzije in predvsem kritične presoje

lastne izkušnjske prakse s ciljem osebnega in profesionalnega razvoja.

Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

V programu *Specialno pedagoško izpopolnjevanje za učitelje otrok s posebnimi potrebami* bodo udeleženci nadgradili kompetence, ki so jih pridobili v predhodnem pedagoškem študiju, z znanji in veščinami inkluzivnih pristopov poučevanja. Program je usmerjen v:

- nadgradnjo teoretičnih znanj, na osnovi katerih se razvija sodobno pojmovanje in razumevanje inkluzije;
- krepitev praktične usposobljenosti vzgojiteljev, učiteljev in drugih šolskih strokovnih delavcev za odkrivanje otrok in mladostnikov, ki imajo učne težave ali težave z vključevanjem zaradi različnih etiologij;
- učinkovito poučevanje in vzgajanje za obvladovanje strategij prilagajanja procesa poučevanja v prilagojenih programih;
- izvajanje individualnih in skupinskih oblik pomoči;
- izvajanje dodatne strokovne pomoči kot učne pomoči in kot svetovalne storitve;
- prilagajanje učnega procesa ter preverjanja in ocenjevanja znanja in veščin;
- implementacija ustreznih oblik pomoči in podpore v oddelkih podaljšanega bivanja;
- izvajanje sodelovalnega učenja in poučevanja ter refleksijo učinkovitosti lastnega dela kot posameznika in kot kompetentnega člana sodelovalnega tima;
- sodelovanje s starši in z okoljem ter
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

a) Učinkovito poučevanje in vzgajanje:

- obvladovanje temeljnih načel in postopkov načrtovanja, izvajanja in vrednotenja učnega procesa;
- zmožnost kakovostnega in dejavnega timskega sodelovanja in sodelovalnega poučevanja,
- upoštevanje razvojnih značilnosti ter individualnih razlik učencev pri spodbujanju uspešnega učenja;
- uporaba individualiziranega načrta kot orodja za uresničevanje inkluzije;
- razumevanje, da lahko vzgojitelj/ učitelj z lastno dejavnostjo vpliva na razvoj otrokovih sposobnosti, ne glede na njegove (otrokove) zmožnosti in sposobnosti;
- učinkovito izvajanje učne individualizacije in diferenciacije;
- vzpostavljanje optimalnega inkluzivnega učnega okolja z uporabo različnih učnih metod in strategij, ki spodbujajo miselno aktivnost učencev in temu ustrezno načrtovanje ciljev, preverjanje in ocenjevanje;
- razvijanje sposobnosti učencev za vseživljenjsko učenje z razvijanjem strategij samostojnega učenja,
- uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku ter razvijanje informacijske pismenosti;
- odkrivanje učencev s posebnimi potrebami ter prepoznavanje njihovih potreb v sodelovanju z drugimi učitelji in strokovnjaki;
- zmanjševanje ovir v okolju in povečevanje priložnosti za učenje, ki je prilagojeno njihovim potrebam;
- ustrezno uporabljanje različnih načinov spremljanja in preverjanja napredka učencev v skladu s cilji ter podajanje konstruktivne povratne informacije;
- učinkovito komuniciranje z otroki, učenci, dijaki in drugimi udeleženci v izobraževanju;
- razvijanje pozitivnega skupinskega ozračja ter dobrih odnosov z učenci in med njimi samimi;
- razvijanje jezikovnih sporazumevalnih zmožnosti učencev;
- razvijanje socialnih veščin učencev;
- oblikovanje varnega in spodbudnega učnega okolja, v katerem se učenci počutijo sprejete, v

katerem se spoštuje različnost, prispevek vsakega ne glede na trenutne otrokove zmožnosti in sposobnosti in spodbujanje samostojnosti in odgovornosti;

- oblikovanje jasnih pravil oz. pričakovanj povezanih s potekom pouka in izvajanjem učnega procesa ter organizacijo dela v razredu in za razred;
- oblikovanje jasnih pravil oz. pričakovanj vedenja in discipline v razredu, ki temeljijo na spoštovanju vseh udeležencev;
- uspešno soočanje z neprimernim in/ ali agresivnim vedenjem, konflikti ter uporabljanje ustreznih strategij za njihovo reševanje;
- izkazovanje pozitivnega odnosa do učencev, ob razumevanju in spoštovanju učenčevega socialnega, kulturnega, jezikovnega in religioznega porekla, ter drugih osebnih okoliščin;
- zavedanje etičnih razsežnosti svojega delovanja ter njihovo upoštevanje;
- zmožnost razumevanja inkluzivne kulture in oblikovanje vrednot ter okolja, ki bo sprejemalo paradigmo inkluzije kot pravico vseh, da se aktivno vključujejo in participirajo v okolju;
- sposobnost analize in kritične presoje uresničevanja inkluzije pri poučevanju.

b) Sodelovanje z delovnim in družbenim okoljem (z družbo in v družbi):

- z drugimi delavci na šoli, tudi v smislu sodelovalnega poučevanja, z drugimi šolami in institucijami ter strokovnjaki na vzgojno-izobraževalnem področju;
- s starši in drugimi osebami, odgovornimi za učence;
- vzpostavljanje partnerskih odnosov in sodelovanje z drugimi šolami, ustanovami, ki izobražujejo in usposablja osebe s posebnimi potrebami ter drugimi inštitucijami (npr. svetovalni center) in društvi v šolskem okolju ter strokovnjaki na vzgojno-izobraževalnem področju na lokalni, regionalni, nacionalni, evropski in širši globalni ravni ter
- sooblikovanje učne skupnosti pedagoških delavcev in v sodelovanju z učenci in starši, kot eksperti iz izkušenj in
- sposobnost vrednotenja oziroma kritične evalvacije obstoječe prakse, politike in različnosti v vzgoji in izobraževanju ter raziskovanja le-tega.

c) Usposobljenost za profesionalni razvoj:

- sposobnost samokritičnega premisleka o lastnem delu in njegovega vrednotenja;
- izboljšanje kakovosti svojega dela s samoevalvacijo in nadaljnjim izobraževanjem in usposabljanjem;
- usposobljenost za tvorno sodelovanje v razvojno-raziskovalnih projektih, namenjenih izboljševanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela;
- sledenje sodobnim trendom na področju vzgoje in izobraževanja s poudarkom na inkluziji.

d) Organizacijske in vodstvene sposobnosti ob:

- dobrem poznavanju svojega poklica in predpisov, ki urejajo delovanje šole;
- uspešnem načrtovanju in upravljanju časa;
- obvladovanju organizacijskih in administrativnih nalog v zvezi z načrtovanjem, izvajanjem, spremljanjem in vrednotenjem učnega procesa;
- učinkovitem vodenju učencev, oddelčne skupnosti učencev in koordiniranju oddelčnega učiteljskega zbora;
- sposobnosti za timsko delo in učinkovito reševanje problemov;
- uporabi sodobne tehnologije;
- komunikaciji s starši – strategije sporočanja, ki vodijo k dvigu kakovosti;
- odprtosti za sodelovanje z lokalno skupnostjo in različnimi strokovnimi službami;
- zmožnosti načrtovanja tudi v smislu tranzicijskega načrta.

Predmetno-specifične kompetence oziroma učni izidi, ki se s programom pridobijo:

Udeleženec programa:

- pozna sodobne koncepte pojmovanja in identifikacije ter klasifikacije otrok s posebnimi potrebami;
- pozna splošne razvojne značilnosti otrok s posebnimi potrebami z vsemi vrstami primanjkljajev, ovir oziroma motenj;
- razume paradigmo nevro-različnosti in v skladu s tem razvija in izvaja različne oblike podpornih dejavnosti, pomoči in prilagoditev, ki so namenjene otrokom s posebnimi potrebami, pogosto pa koristne za vse otroke;
- je sposoben analizirati in oblikovati elemente koncepta vzgoje in izobraževanja naštetih skupin otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami v Sloveniji;
- obvlada in ustrezno uporablja koncept kontinuuma pomoči;
- je sposoben aktivnega sodelovanja pri izdelavi načrta individualiziranega programa za vsako skupino uvidoma navedenih otrok s posebnimi potrebami;
- načrtuje, oblikuje, izvaja in evalvira dodatno strokovno pomoč kot učno pomoč za otroke s posebnimi potrebami;
- je sposoben oblikovati strategije dela in prilagoditve procesa vzgoje in izobraževanja (metode, oblike in načini dela, strategije, pripomočki, podporne oblike,...) ter prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za vsako uvidoma navedeno skupino otrok s posebnimi potrebami;
- je sposoben evalvacije in refleksije načrtovanja in izvajanja dodatne strokovne pomoči kot učne pomoči;
- je sposoben upravljati s sodobno informacijsko-komunikacijsko, podporno in nadomestno tehnologijo, ki je v pomoč naštetim otrokom s posebnimi potrebami ter sledi razvoju na tem področju;
- je sposoben razvijati sodelovalno učenje in poučevanje ter partnerski odnos s starši in učitelji, kot pomembni dejavnik inkluzivnega (učnega) okolja;
- je sposoben povezovati vzgojo in izobraževanje naštetih otrok s posebnimi potrebami s poklicno orientacijo, načrtom vseživljenjskega učenja in zaposlovanjem;
- je sposoben razvijati rezilientnost otrok tako, da spodbuja razvoj njihove avtonomnosti, samostojnosti, iniciativnosti in ustvarjalnosti;
- je sposoben spodbujati razvoj otrok k doseganju njihove neodvisnosti in participacije v okolju;
- je sposoben argumentirati inkluzijo, temelječo na ideji različnosti in zagotavljanju enakih možnosti s prizadevanjem, da morata biti vzgoja in izobraževanje odlična in pravična.

Predmetnik

| Št. | Predmet | Oblike izvedbe KU | | | | SD | Ure skupaj | KU skupaj * | KT skupaj | Nosilec |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-------------------|---|----|----|----|------------|-------------|-----------|-----------------------------------------|
| | | P | S | V | IP | | | | | |
| Obvezni predmeti (13 predmetov, 54 KT) | | | | | | | | | | |
| Št. | Predmet | P | S | V | IP | SD | Ure skupaj | KU skupaj * | KT skupaj | Nosilec |
| 1. | Psihologija otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | doc. dr. Maja Lebeničnik |
| 2. | Individualizacija vzgoje in izobraževanja v inkluzivni šoli | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | izr. prof. dr. Vanja Riccarda Kiswarday |
| 3. | Svetovanje, timsko delo in partnerstvo s starši v | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | prof. dr. Mojca |

| | | | | | | | | | | |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|----|-----|-----|------|------|-----|----|------------------------------------------------------------------------------------------|
| | inkluzivni šoli | | | | | | | | | Kukanja Gabrijelčič, izr. prof. dr. Janez Drobnič |
| 4. | Metode dela z otroki s slepoto ali slabovidnostjo | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | izr. prof. dr. Aksinja Kermauner |
| 5. | Metode dela z otroki s čustvenimi in vedenjskimi težavami ali motnjami | 15 | 10 | 15 | 25 | 115 | 180 | 65 | 6 | prof. dr. Mitja Krajncan |
| 6. | Metode dela z gluhi in naglušni | 15 | 10 | 15 | 25 | 115 | 180 | 65 | 6 | doc. dr. Mateja Gačnik |
| 7. | Metode dela z osebami s komunikacijskimi in govorno-jezikovnimi motnjami | 15 | 10 | 15 | 25 | 115 | 180 | 65 | 6 | doc. dr. Mateja Gačnik |
| 8. | Metode dela z otroki in mladostniki z dolgotrajno ali kronično boleznijo | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | izr. prof. dr. Vanja Riccarda Kiswarday |
| 9. | Metode dela z otroki in mladostniki z avtizmom | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | izr. prof. dr. Vanja Riccarda Kiswarday |
| 10. | Metode dela z otroki z gibalno oviranostjo | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | izr. prof. dr. Rajko Vute |
| 11. | Metode dela z otroki in mladostniki z učnimi težavami | 15 | 10 | 15 | 25 | 115 | 180 | 65 | 6 | doc. dr. Karmen Drljič |
| 12. | Metode dela z nadarjenimi in talentiranimi ter dvojno izjemnimi | 10 | - | 10 | 15 | 55 | 90 | 35 | 3 | prof. dr. Mojca Kukanja Gabrijelčič |
| 13. | Praktično usposabljanje | - | - | 40 | - | 140 | 180 | 40 | 6 | prof. dr. Mojca Kukanja Gabrijelčič, izr. prof. dr. Vanja Riccarda Kiswarday |
| Izbirni predmeti (2 predmeta, 6 KT) | | | | | | | | | | |
| 14. | Izbirni predmet 1 | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | Nosilci |
| 15. | Izbirni predmet 2 | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | Nosilci |
| | Skupaj | 170 | 40 | 210 | 220 | 1160 | 1800 | 640 | 60 | |

Izbirni predmeti študijskega programa

| Št. | Predmet | Oblike izvedbe KU | | | | | SD | Ure skupa j | KU skupa j* | KT skupaj | Nosilec |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|---|----|----|----|----|-------------------|-------------------|-------------------------------------------------------------|---------|
| | | P | S | V | IP | | | | | | |
| 1. | Metode dela pri naravoslovju in matematiki za učence s posebnimi potrebami | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | prof. dr. Amalija Žakelj, izr. prof. dr. Janja Plazar | |
| 2. | Metode dela pri družboslovju za otroke s | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | izr. prof. dr. Stanko Pelc | |

| | | | | | | | | | | |
|----|-------------------------------------------------------------------------|----|---|----|---|----|----|----|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | posebnimi potrebami | | | | | | | | | |
| 3. | Metode dela pri jezikoslovnih predmetih za otroke s posebnimi potrebami | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | izr. prof. dr. Barbara Baloh, doc. Anja Pirih, Dott. Ric., Republika Italija, prof. dr. Suzana Todorović |
| 4. | Metode dela z otroki s posebnimi potrebami pri umetnosti | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | izr. prof. dr. Eda Birsa |
| 5. | Metode dela z otroki s posebnimi potrebami pri športu | 15 | - | 15 | - | 60 | 90 | 30 | 3 | izr. prof. dr. Rajko Vute |
| | | | | | | | | | | |

Legenda:

SD = samostojno delo; ocena potrebnega števila ur študija, da študent uspešno opravi vse študijske obveznosti (SD je seštevek kontaktnih ur – KU in ur, ki jih študent opravi s samostojnim delom oziroma študijem)

KU = kontaktne ure (P – predavanja, S = seminarji, V = vaje, IP = integrirana praksa)

KT = kreditne točke

Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V študijski program za izpopolnjevanje *Specialno pedagoško izpopolnjevanje za učitelje otrok s posebnimi potrebami* se lahko vpiše, kdor ima izobrazbo, pridobljeno najmanj po študijskih programih za pridobitev izobrazbe prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, po katerih se pridobi izobrazbo, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi prve stopnje, in pedagoško-andragoško izobrazbo, in bo s tem študijskim programom za izpopolnjevanje izpolnjeval z zakonom in drugimi predpisi določene pogoje o izobrazbi za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v prilagojenih programih za predšolske otroke s posebnimi potrebami, prilagojenih izobraževalnih programih, posebnih programih vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in v vzgojnih programih otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Merila za izbiro v primeru omejitve vpisa:

V primeru, da bo potrebno sprejeti sklep o omejitvi vpisa, bodo imeli prednost kandidati, ki so zaposleni na področju vzgoje in izobraževanja, s priporočilom delodajalca in z višjo povprečno oceno v predhodnem študijskem programu. V program za izpopolnjevanje se lahko vključijo tudi nezaposleni kandidati, če izpolnjujejo splošne pogoje za vključitev.

Navedba strokovnega oz. znanstvenega naslova

Po zaključku študija udeleženec programa ne pridobi strokovnega naslova.

Udeleženec programa prejme potrdilo o opravljenem programu, ki je javno veljavna listina.

Priznavanje formalno in neformalno pridobljenega znanja

Kandidatom se lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena pred vpisom v študijski program v obsegu največ 12 ECTS.